

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 10.02.1960, sp. zn. 6 Tz 13/60, ECLI:CZ:NS:1960:6.TZ.13.1960.1

Číslo: 33/1960

Právní věta: Trestný soud při posuzování otázky zavinění u trestného činu neplnění vyživovací povinnosti podle § 210 ods. 1 tr. zák. nie je viazaný rozhodnutím ľudového soudu, ktorý v konaní vo veciach občianskoprávných stanovil skôr výšku vyživovacej povinnosti. Trestný soud musí vychádzať z reálnych možností obžalovaného pre plnenie vyživovacej povinnosti. V tomto smere ide o samostatné posúdenie predbežnej otázky (§ 4 ods. 1 tr. por.). Pre zistenie, či je obžalovaný člen JRD objektívne spôsobilý prispievať na výživu dieťaťa sumou stanovenou súdom, je dôležité poznať nielen finančný príjem, ale aj rozsah naturálnych dávok, rozsah záhumenkového hospodárenia a ďalší majetok obžalovaného, poťažne ďalšie jeho príjmy z inej činnosti. Pritom nemožno pominúť príjem obžalovaného, ktorý mal pri vyúčtovaní koncom hosp. roka na doplatkoch, ktorý rovnako podlieha exekúcii a teda aj z neho treba plniť hoci aj dodatočne, dávky na výživu maloletého jeho dieťaťa.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 10.02.1960

Spisová značka: 6 Tz 13/60

Číslo rozhodnutí: 33

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Alimentace, Dokazování, Jednotná zemědělská družstva, Odpovědnost trestní, Předběžná otázka, Zproštění obžaloby

Předpisy: 86/1950 Sb. § 210 64/1956 Sb. § 2

§ 237

§ 242

§ 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 33/1960 sb. rozh.

Trestný soud při posuzování otázky zavinění u trestného činu neplnění vyživovací povinnosti podle § 210 ods. 1 tr. zák. nie je viazaný rozhodnutím ľudového soudu, ktorý v konaní vo veciach občianskoprávných stanovil skôr výšku vyživovacej povinnosti. Trestný soud musí vychádzať z reálnych možností obžalovaného pre plnenie vyživovacej povinnosti a teda posúdiť otázku zavinění samostatne. V tomto smere ide o samostatné posúdenie predbežnej otázky v zmysle § 4 ods. 1 tr. por.

Pre zistenie, či je obžalovaný člen JRD objektívne spôsobilý prispievať na výživu dieťaťa sumou stanovenou súdom, je dôležité poznať nielen finančný príjem plynúci z práce na JRD, ale aj rozsah naturálnych dávok, rozsah záhumenkového hospodárenia a ďalší majetok obžalovaného a príjem z neho, poťažne ďalšie jeho príjmy z inej činnosti ako v JRD. Pritom nemožno pominúť príjem obžalovaného, ktorý mal pri vyúčtovaní koncom hospodárskeho roka na doplatkoch, ktorý rovnako podlieha exekúcii a teda aj z neho treba plniť hoci aj dodatočne, dávky na výživu maloletého jeho dieťaťa.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 10. februára 1960 - 6 Tz 13/60.)

Obžaloba kládla obžalovanému za vinu, že od 1. 2. do 31. 8. 1959 dlhuje na výživnom pre svoje dieťa 1190,- Kčs, keď od tohože dňa na výživné vôbec ničím neprispieval, aj keď je k tomu zaviazaný súdnym rozhodnutím v konaní vo veciach občianskoprávných, je zamestnaný a má možnosť svoju povinnosť plniť.

Ľudový súd vo Zvolene obžalovaného podľa § 242 písm. a) tr. por. oslobodil od obžaloby pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 210 ods. 1 tr. zák.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 2 ods. 7 tr. por. a § 237 tr. por., napadnutý rozsudok zrušil a Ľudovému súdu vo Zvolene nariadil, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie:

Ľudový súd svoje rozhodnutie odôvodňuje vyžiadanou správou od JRD v Slatinských Lazoch, podľa ktorej priemerný mesačný zárobok obžalovaného predstavuje pri 20 pracovných jednotkách sumu 140,- Kčs. Z toho ľudový súd usúdil, že obvinený nie je schopný plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

V prvom rade pochybil ľudový súd formálne v ustanovení § 237 tr. por., keď prihliadol na skôr uvedenú správu JRD, hoci obsah tejto správy, ako to vyplýva z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 16. 11. 1959, č. l. 18 - 19, neprebral a ani ako dôkaz na hlavnom pojednávaní nevykonal. Pritom však treba podotknúť, že skôr uvedená správa JRD, resp. podľa jej označenia potvrdenie, vydané na vlastnú žiadosť obvineného, vôbec nevyčerpáva obsahom dožiadanie urobené ľudovým súdom po odročení hlavného pojednávania 3. 11. 1959. Nejde preto o také potvrdenie JRD, ktoré by došlo súdu na základe skôr uvedeného dožiadania.

Pochybil ľudový súd, keď zamerlal pozornosť výlučne iba na prešetrovanie zárobkových pomerov obvineného v JRD a nezaoberal sa v celom rozsahu všetkými okolnosťami rozhodnými pre posúdenie, či je obvinený spôsobilý plniť svoju vyživovaciu povinnosť, ku ktorej vo výške 170,- Kčs bol zaviazaný rozhodnutím súdu z februára 1958. Bolo chybou, ak si ľudový súd nevyžiadal príslušné spisy vo veci ustálenia výživného NC 2/58, aby aj z obsahu týchto mohol poznať, za akej situácie po zistení zárobkových a najmä majetkových pomerov obvineného došiel súd k stanoveniu výšky výživného sumou 170,- Kčs. Trestný súd pri posudzovaní otázky zavinenia trestného činu neplnenia vyživovacej povinnosti podľa § 210 ods. 1 tr. zák. nie je viazaný rozhodnutím ľudového súdu v konaní vo veciach občianskoprávných, ktorý stanovil skôr za určitých pre obžalovaného priaznivejších pomerov výšku vyživovacej povinnosti. Preto musí vychádzať z reálnych možností obžalovaného pre plnenie vyživovacej povinnosti a teda posudzuje otázku zavinenia samostatne. V tomto smere ide o samostatné posúdenie predbežnej otázky v zmysle § 4 ods. 1 tr. por. Trestný súd nie je viazaný právoplatným rozhodnutím súdu, ktorý rozhodoval o povinnosti obžalovaného platiť v určitej výške výživné osobe, ktorej je zaviazaný, lebo nejde o právoplatné rozhodnutie súdu týkajúce sa osobného stavu, vydané v konaní vo veciach občianskoprávných v zmysle § 4 ods. 2 tr. por. Vyžiadanie predmetných spisov je však nutné k posúdeniu všetkých okolností týkajúcich sa obžalovaného, najmä

jeho majetkových a zárobkových pomerov, z čoho potom možno, v súvislosti s ďalšími okolnosťami v spise obsiahnutými, dovodiť celkový pomer obžalovaného k zákonnej povinnosti výživy. Ľudový súd rovnako prehliadol v návrhu Odboru školstva a kultúry Rady ONV vo Zvolene (č. l. 5 p. v.) na trestné stíhanie proti obžalovanému tú okolnosť, že obžalovaný v marci 1958 poslal odrazu sumu 1870,- Kčs ako výživné na 11 mesiacov. Nehodnotil okrem toho ľudový súd vo vzťahu k námietkám obžalovaného, že z príjmov získaných v JRD, nie je schopný uhradiť výživné, okolnosť, že sa obžalovaný pôvodne v prvom rade bránil pri svojom vypočutí bezpečnostnými orgánmi tým, že sa domnieval, že po dovŕšení 15. roku dieťaťa prestáva povinnosť prispievať na jeho výživu a že preto prestal od 1. 2. 1959 na dieťa prispievať.

Pre zistenie, či je obžalovaný objektívne spôsobilý prispievať na výživu dieťaťa sumou stanovenou súdom, keď zatiaľ niet dôkazov nato, že by bol požiadal súd o určenie nižšieho výživného pre nejakú podstatnú zmenu majetkových a zárobkových pomerov, je dôležité poznať nielen finančný príjem plynúci z práce na JRD, ale aj rozsah naturálnych dávok, rozsah záhumenkového hospodárenia a ďalší majetok obžalovaného a príjem z neho, poťažne ďalšie jeho príjmy z inej činnosti ako v JRD. Pritom nemožno pominúť príjem obžalovaného, ktorý mal pri vyúčtovaní koncom hospodárskeho roku na doplatkoch, ktorý rovnako podlieha exekúcii a teda aj z neho treba plniť, hoci aj dodatočne, dávky na výživu maloletého jeho dieťaťa. Samozrejme bude treba prihliadať k dobe, kedy doplatky v peniazoch a naturáliách obdržal a posúdiť, ako nastávala u neho situácia z hľadiska dlžného výživného práve v žalovanej dobe, teda od 1. 2. do 31. 8. 1959. Okrem toho je potrebné zistiť, odkedy je obžalovaný členom JRD, ako na tomto pracuje vzhľadom na svoje schopnosti a možnosti a potom až hodnotiť z hľadiska zažalovanej trestnej činnosti jeho postoj k plneniu povinnosti prispievať na výživu vlastného dieťaťa. Preto, keď ľudový súd zameral svoju pozornosť celkom úzko iba na finančný príjem z JRD, aj to bez presného zistenia, koľko v období od 1. 2. do konca augusta 1958 obžalovaný skutočne z JRD získal nielen v hotovosti, ale aj v naturáliách a neobjasnil si ani inými dosiahnuteľnými dôkazmi podklad pre ustálenie skutočného výnosu z práce v JRD a na záhumienku a keď nezistoval ani ďalšie okolnosti týkajúce sa majetku obžalovaného a jeho možnosti plniť vyživovaciu povinnosť, došlo k porušeniu zákona v ustanovení § 2 ods. 7 tr. por. V tomto zákonom ustanovení je uložené všetkým orgánom činným v trestnom konaní zhromaždiť a vykonať z úradnej povinnosti všetky dôkazy významné pre náležité objasnenie a rozhodnutie veci, pričom treba s rovnakou starostlivosťou prihliadať tak na okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj na okolnosti svedčiace v jeho prospech. V danom prípade obmedzil súd svoju pozornosť výlučne iba na taký moment, ktorý ako obrana obžalovaného svedčil v jeho prospech, pričom však ani len túto okolnosť náležite neprešetril a neobjasnil.

Podobný prístup k rozhodovaniu o vine obžalovaného nedovolil správne rozhodnúť vo veci.

Po vyslovení porušenia zákona v rozsahu uvedenom v enunciiate tohto rozsudku, bolo potrebné rozsudok ľudového súdu zrušiť a nariadiť nové prejednanie veci.